

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. A/2013/0635 van 5 november 2013
in de zaak 2010/0619/SA/3/0576

In zake:

1. de heer [REDACTED]
2. mevrouw [REDACTED]

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Koenraad MAENHOUT
kantoor houdende te 2600 Antwerpen, Filip Williotstraat 30, bus 102
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partijen

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Antwerpen

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Johan CLAES
kantoor houdende te 2550 Kontich, Mechelsesteenweg 160
waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

*Tussenkomende
partijen :*

1. de **gemeente BRASSCHAAT**, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen
2. het college van burgemeester en schepenen van de **gemeente BRASSCHAAT**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Floris SEBREGHTS en Hugo SEBREGHTS
kantoor houdende te 2930 Antwerpen, Mechelsesteenweg 27
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld bij aangetekende brief van 22 juli 2010, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Antwerpen van 21 mei 2010 waarbij aan [REDACTED], hierna de aanvrager, de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het plaatsen van een vakwerkpyloon.

Het betreft een perceel gelegen te [REDACTED] en met kadastrale omschrijving [REDACTED].

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad heeft met het arrest van 1 juni 2011 met nummer S/2011/0052 de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verwerende partij heeft een antwoordnota betreffende de vordering tot vernietiging ingediend en een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomende partijen hebben een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 23 november 2011, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Koen MAENHOUT die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Astrid GELIJKENS die loco advocaat Johan CLAES verschijnt voor de verwerende partij en die loco advocaten Hugo en Floris SEBREGHTS verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen van titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009.

De uitdrukkelijke verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals zij golden op het ogenblik van het instellen van de voorliggende vordering.

III. TUSSENKOMST

De gemeente Brasschaat, vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen en het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Brasschaat vragen met een op 20 oktober 2010 ter post aangetekend verzoekschrift om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft vastgesteld, met een beschikking van 25 november 2010, dat er grond is om het verzoek in te willigen en dat de tussenkomende partijen aangemerkt kunnen worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO.

IV. FEITEN

Op 16 januari 2002 (datum van het ontvangstbewijs) dient de aanvrager bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor het *“plaatsen van een vakwerkpyloon”*.

Het perceel was, zo blijkt uit de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgestelde gewestplan ‘Antwerpen’, aanvankelijk deels in woongebied en deels in recreatiegebied gelegen.

Op 28 mei 2009 werd het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, "Gemeentepark Centrum", door de deputatie goedgekeurd. Volgens dit gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is het perceel gelegen in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 12 februari 2002 tot 13 maart 2002, worden twee bezwaarschriften ingediend, waaronder één door de huidige verzoekende partijen.

Het instituut voor het Archeologisch Patrimonium verleent op 31 oktober 2001 een gunstig advies.

Op 19 maart 2002 verleent de tweede tussenkomende partij volgend ongunstig advies:

"...

Overwegende dat het eigendom, volgens het goedgekeurde gewestplan, gelegen is in het woongebied, voor een diepte van 50m gemeten vanaf de rooilijn en voor het resterende gedeelte in het gebied voor dagrecreatie;

Overwegende dat het eigendom niet gelegen is in een goedgekeurde verkaveling noch in een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg, zodat op basis van een goede ruimtelijke ordening dient geoordeeld te worden of de gevraagde constructie kan vergund worden;

Overwegende dat op het eigendom de vroegere rijkswachtgebouw gelegen zijn, dat zoals blijkt uit een recente mededeling, het gebouw wordt overgedragen aan de lokale politie: dat het pand in feite kan beschouwd worden als een zone voor openbare gebouwen; dat alle constructies, die eigen zijn aan deze openbare bestemming, hier in principe aanvaard kunnen worden;

Overwegende dat de aanvraag het plaatsen beoogt van een vakwerkpyloon met een hoogte van 36m waarop d.m.v. een draagstructuur 3 antennes en 2 straalverbindingen worden aangebracht, zodat een totale hoogte wordt verkregen van 44m, het bouwen van een shelter aan de voet van de pyloon van 2,42m bij 2,72 lichtgrijs aluminium, die technische apparatuur bevat en het plaatsen van een draafafsluiting rondom de gehele constructie; Gelet op het besluit van 05.05.2000 van de Vlaamse regering betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsaanvragen...

Overwegende dat voor wat het totale aspect van de gezondheid betreft, bij het dossier geen enkel document is gevoegd waaruit blijkt dat de stralingsnormen worden gerespecteerd, dat uiteraard belangrijk is dat de gezondheid van de omwonenden niet wordt geschaad, dat het evenwel niet tot de gemeentelijke bevoegdheid behoort om in deze materie normen vast te stellen dat het evenwel vanzelfsprekend is dat, indien de gezondheid van omwonenden in het gevaar zou worden gebracht door het plaatsen van deze zendmast, de voorgestelde inplanting niet kan aanvaard worden;

Overwegende dat voor wat het onesthetisch uitzicht van de mast betreft zijn impact op de omgeving het inderdaad onaanvaardbaar is dat deze pyloon wordt ingeplant midden in een residentiële woonwijk en in de onmiddellijke omgeving van het gemeentepark van Brasschaat-Centrum; dat de voorgestelde bouwhoogte en uitzicht van deze pyloon, in relatie met de in de omliggende aanwezige vrijstaande eengezinswoningen en de groene omgeving, niet te verantwoorden is;

Overwegende dat de eventuele schade en de mogelijke minderwaarde van de eigendommen die zou kunnen veroorzaakt worden als gevolg van het plaatsen van deze mast niet tot de gemeentelijke bevoegdheid behoren; dat wel begrip kan opgebracht worden voor de bekommernis van de aanpalende eigenaars dat de waarde van hun eigendom zal dalen;

Overwegende dat de ingediende bezwaren gegrond zijn en dienen aanvaard te worden;

Overwegende dat het pand, waarop deze zendmast wordt ingeplant, gelegen is midden een residentiële woonomgeving met uitsluitend vrijstaande eengezinswoningen en park aan het gemeentepark van Brasschaat Centrum; dat het plaatsen van deze pyloon, die voor wat betreft de bestemming, bouwhoogte en uitzicht volledig afwijkt van de bestaande gebouwen, stedenbouwkundig en esthetisch niet verantwoord is, dat daarenboven de visuele impact op de groene woonomgeving dermate groot zal zijn waardoor een onaanvaardbare schending van het woonlandschap ontstaat; Overwegende dat derhalve de goede ruimtelijke ordening in het gedrang wordt gebracht; Overwegende dat gelet op de gegrondheid van de ingediende bezwaarschriften en de stedenbouwkundige overwegingen ongunstig advies wordt uitgebracht.
...

Op 7 april 2003 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Brasschaat een nieuw advies, ditmaal gunstig:

“...
Overwegende dat voor wat het totale aspect van de gezondheid betreft, het bestuur hierbij geen oordeel kan vellen; dat ons bestuur hierbij evenwel verwijst naar de samenvatting van een studie i.v.m eventuele effecten van het ASTRID-systeem op de menselijke gezondheid, inclusief bepaalde aspecten inzake elektromagnetische compatibiliteit waarin gesteld wordt dat het overduidelijk is dat de basisstations van het ASTRID- netwerk slechts in zeer geringe mate bijdragen tot het risico voor de volksgezondheid volgens het normontwerp van de Belgische federale overheid;
Overwegende dat het onesthetisch nadeel van de mast een rechtstreeks gevolg is van de aard van de constructie; dat dit uitzicht in grote mate zal verzacht worden door de aanwezigheid van het groot aantal hoge bomen in de onmiddellijke omgeving;
Overwegende dat de mogelijke schade aan de aanpalende eigendommen bij het eventuele omvallen van deze mast een burgerrechtelijke aangelegenheid is waarvoor andere instanties bevoegd zijn;
Overwegende dat de bestemming van het pand reeds in 1979 werd vastgelegd door de verleende bouwvergunning voor het bouwen van een rijkswachtkazerne; dat de bestemming van dit pand verder wordt bevestigd door de herlocatie van de lokale politie; dat de aangevraagde pyloon aansluit bij de vastgelegde bestemming; Overwegende dat alhoewel deze pyloon wordt ingeplant binnen een groen woonomgeving, de aanwezigheid van de hoge bomen ook voor gevolg zal hebben dat de visuele impact op de omgeving sterk zal verminderd worden; Overwegende dat, gelet op de bestaande bestemming van het pand, de goede plaatselijke ordening niet in het gedrang wordt gebracht; gunstig.
...”

Op 18 april 2003 beslist de verwerende partij de stedenbouwkundige vergunning te verlenen doch deze vergunning wordt vernietigd door de Raad van State met een arrest van 4 maart 2004 (nr. 128.806).

Op 8 april 2004 wordt een proces-verbaal opgesteld voor het wederrechtelijk plaatsen van een vakwerkpyloon met een hoogte van 36m waarop door middel van een draagstructuur drie antennes en twee straalverbindingen aangebracht worden. De shelter met technische installatie wordt aan de voet van de pyloon geplaatst.

Op 20 april 2004 verleent de verwerende partij opnieuw een stedenbouwkundige vergunning.

De rechtbank van eerste aanleg beveelt met een vonnis van 16 september 2008 om de geplaatste constructie te verwijderen.

De Raad van State vernietigt met een arrest van 8 december 2009 (nr. 198.668) de stedenbouwkundige vergunning van 20 april 2004.

Op 21 mei 2010 beslist de verwerende partij voor een derde maal om de stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

De aanvraag is verzonden naar de gemeente Brasschaat voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Het vond plaats van 12/02/2002 tot 13/03/2002. Er werden 2 bezwaren ingediend. De bezwaren handelen over:

- 1. Op uw plan is geen melding gemaakt van de reeds bestaande pyloon goed zichtbaar op de bijhorende foto. Dit voorgedragen plan is dus incorrect*
- 2. Er wordt de vrees geuit voor eventuele schade aan de gezondheid*
- 3. Het uitkijken op de mast een verschrikkelijk uitzicht biedt*
- 4. Mogelijkheid van schade bij omvallen van de mast*
- 5. Belangrijke minderwaarde voor de eigenaars, met een handicap om huurders aan te trekken*
- 6. Er staat reeds een hoge onesthetische mast, die het uitzicht sterk belast; deze mast is gebouwd buitens weten bezwaarindiener*

Na het onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

- 1. Op het bijgevoegde plan met nummer 03/11 dd. 16/10/2001 (bestaande toestand) is de bestaande pyloon aangeduid samen met de vermelding “Bestaande vakwerpyloon kan afgebroken worden na ingebruikname van het Astrid-systeem door de Rijkswacht”. Het voorgedragen plan is dus wel correct. Het bezwaar wordt verworpen.*
- 2. Dit wordt weerlegd bij de beoordeling-hinderaspecten Het bezwaar wordt verworpen.*
- 3. De constructie wordt ingeplant aan de achterzijde van het Rijkswachtcomplex, in vogelvlucht op ongeveer 80m van de straat gelegen. De voet van de constructie wordt aan het zicht van op straat onttrokken door de aanwezige gebouwen en de vrij dichte beplanting. Enkel de top van de constructie is van op deze afstand zichtbaar. Het betreft een zeer slanke vakwerkconstructie, uitgevoerd in een neutrale esthetisch verantwoorde kleur, die zich perfect in de omgeving integreert. De constructie is gelegen op ongeveer 60m van de dichtstbijzijnde woning en het zicht van de naburen zal derhalve geenszins fundamenteel belemmerd worden. De aanwezigheid van het grote aantal hoge bomen in de onmiddellijke omgeving en de perceelsconfiguratie maakt dat de visuele hinder die van de constructie uitgaat, geenszins de normale burenhinder overschrijdt. Gelet op het feit dat de schaal van de op te richten pyloon vergelijkbaar is met de schaal van de masten voor de lichtinfrastructuur voor de sportterreinen in het nabij gelegen dagrecreatiegebied en gelet op het feit dat er geen noemenswaardige overlast is voor de omliggende woningen dient er vastgesteld te worden dat de pyloon wel degelijk verenigbaar is met het architectonische karakter van het betrokken gebied. Gelet op de aanwezigheid van het Vrederecht aan de overzijde van dezelfde straat en de aanwezigheid van de voormalige Rijkswachtkazerne op het betrokken perceel waar de pyloon zal worden opgericht blijkt dat de ordening van het gebied reeds volledig uitgebouwd is en vastligt door de goed gekende feitelijke toestand en de stedenbouwkundige karakteristieken op dat vlak van de omgeving. De huidige aanvraag houdt ten aanzien van de bestaande wettelijke vergunde toestand slechts een logische en uit oogpunt van ruimtelijke*

ordering beperkte verder uitbouw in die zich geheel situeert binnen de omschrijving van de gegeven configuratie en de aanvraag is aldus verenigbaar met de goede plaatselijke ordening. Bovendien zal de bestaande zendmast van de Rijkswachtkazerne slechts worden vervangen door de thans te vergunnen pyloon, met dien verstande dat de inplantingsplaats op het betrokken perceel weliswaar verschilt. Er kan besloten worden vanuit de hemelakkers enkel de slanke top zichtbaar zal zijn omdat er een voldoende buffering rondom is. Eveneens zal de pyloon amper zichtbaar zijn vanuit het recreatiegebied Peerdsbos. Het bezwaar wordt verworpen.

4. We kunnen er vanuit gaan dat het studiebureau dat instaat voor de berekening van de stabiliteit en de sterkte van de constructie zich niet zal wagen aan experimenten of onderschattingen aangezien het hier niet één maar over verschillende constructies gaat op verschillende plaatsen binnen de provincie en daarbuiten. Het bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard en wordt verworpen.
5. De bepalingen van eventuele schade of minderwaarde van de eigendommen of gebouwen in de buurt, die zou kunnen veroorzaakt worden als gevolg van het plaatsen van een telecommunicatiestation of zendmast, behoort niet tot de bevoegdheid van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, maar er kan wel begrip opgebracht worden voor de bekommernis van de aanpalende eigenaars dat de waarde van hun eigendom kan dalen hoewel dat dit niet is bewezen en dus in de gegeven context geen element is dat in het kader van de stedenbouwkundige evaluatie van dit project kan weerhouden worden. Het bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard en wordt verworpen.
6. De aanvraag betreft het vervangen van de bestaande pylonen door een nieuwe constructie. Op bijgevoegd plan met nummer 05/11 dd. 16/10/2001 (bestaande toestand) is de bestaande pyloon aangeduid samen met de vermelding "bestaande vakwerkpyloon kan afgebroken worden na ingebruikname van het Astrid systeem door de Rijkswacht." Het bezwaar wordt verworpen.

...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Deze beoordeling- als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met het oog op de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen- houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1 van de codex:

- Functionele inpasbaarheid

Het inplanten van een pyloon bestemd voor het plaatsen van antennes is qua functie inpasbaar in het gebied voor openbaar nut. De Thans voorliggende aanvraag betreft een zendmast van het Astrid-netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten. Het gaat om een netwerk dat een zeer belangrijke rol vervult bij het functioneren van hulp- en veiligheidsdiensten. De NV van publiek recht [REDACTED] is de operator van het openbare netwerk voor hulp- en veiligheidsdiensten en voorziet in een telecommunicatienetwerk waarvan onder andere de lokale politie, de brandweer en tal van andere prioritaire diensten gebruiken maken in het kader van hun opdrachten van algemeen belang. Als dusdanig staat de NV van publiekrecht [REDACTED] derhalve mee in voor de openbare veiligheid op het Belgische grondgebied en verstrekt zij aldus een openbare dienst in het algemeen belang.

- Mobiliteitsimpact

Niet van toepassing.

- Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid en visueel-vormelijke elementen

De constructie wordt ingeplant aan de achterzijde van het Rijkswachtcomplex, in vogelvlucht op ongeveer 80m van de straat gelegen. De voet van de constructie wordt

aan het zicht van op straat onttrokken door de aanwezige gebouwen en de vrij dichte beplanting. Enkel de top van de constructie is van op deze afstand zichtbaar. Het betreft een zeer slanke vakwerkconstructie, uitgevoerd in een neutrale, esthetisch verantwoorde kleur, die zich perfect in de omgeving integreert. De constructie is gelegen op ongeveer 60m van de dichtstbijzijnde woning en het zicht van de naburen zal derhalve geenszins fundamenteel belemmerd worden. De aanwezigheid van het grote aantal hoge bomen in de onmiddellijke omgeving en de perceelsconfiguratie maakt dat de visuele hinder die van de constructie uitgaat, geenszins de normale burenhinder overschrijdt. Gelet op het feit dat de schaal van de op te richten pyloon vergelijkbaar is met de schaal van de masten voor de lichtinfrastructuur voor de sportterreinen in het nabij gelegen dagrecreatiegebied en gelet op het feit dat er geen noemenswaardige overlast is voor de omliggende woningen dient er vastgesteld te worden dat de pyloon wel degelijk verenigbaar is met het architectonische karakter van het betrokken gebied. Gelet op de aanwezigheid van het Vrederecht aan de overzijde van dezelfde straat en de aanwezigheid van de voormalige Rijkswachtkazerne op het betrokken perceel waar de pyloon zal worden opgericht blijkt dat de ordening van het gebied reeds volledig uitgebouwd is en vastligt door de goed gekende feitelijke toestand en de stedenbouwkundige karakteristieken op dat vlak van de omgeving. De huidige aanvraag houdt ten aanzien van de bestaande wettelijke vergunde toestand slechts een logische en uit oogpunt van ruimtelijke ordening beperkte verder uitbouw in die zich geheel situeert binnen de omschrijving van de gegeven configuratie en de aanvraag is aldus verenigbaar met de goede plaatselijke ordening. Bovendien zal de bestaande zendmast van de Rijkswachtkazerne slechts worden vervangen door de thans te vergunnen pyloon, met dien verstande dat de inplantingsplaats op het betrokken perceel weliswaar verschilt. Er kan besloten worden vanuit de hemelakkers enkel de slanke top zichtbaar zal zijn omdat er een voldoende buffering rondom is. Eveneens zal de pyloon amper zichtbaar zijn vanuit het recreatiegebied Peerdsbos.

- Cultuurhistorische aspecten

De aanvraag brengt de relictzone, het ankerlandschap (van de landschapsatlas) en het traditionele landschap niet in het gedrang.

- Het bodemreliëf wordt niet gewijzigd

- Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen

In de aanbeveling van 12 juli 1999 van de Raad van de Europese Unie betreffende de beperking van de blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden van 0Hz tot 300 Hz (1999/519/EG) beveelt de Europese Unie de lidstaten aan om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid tegen blootstelling aan elektromagnetische velden te bieden. Verder vraagt de raad in deze aanbeveling maatregelen te nemen met betrekking tot bronnen of handelingen waarbij de bevolking gedurende geruime tijd aan elektromagnetische velden wordt blootgesteld.

Rekening houdende met de mogelijke gezondheidseffecten van niet ioniserende straling (advies hoge gezondheidsraad, WHO-rapport, ICNIRP) is een regelgeving voor stralingsnormen van zendantennes noodzakelijk. Als gevolg van het arrest van het grondwettelijk hof van 15 januari 2009 wordt in Vlaanderen zulk een regelgeving tot stand gebracht. Deze besluitvorming van de Vlaamse Regering vult het juridisch vacuüm omtrent de normering van elektromagnetische golven van vast opgestelde zendantennes op dat sinds het arrest van het Grondwettelijk Hof van 15 januari 2009 bestaat.

Artikel 1.1.14 van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening vereist verder dat bij de beoordeling van aanvragen tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor zendmasten rekening wordt gehouden met de impact van de aanvraag op het leefmilieu en de gezondheid.

In Vlaanderen is het wettelijk kader nog steeds de wet van 15 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen. Op die wet was ook het vernietigd KB van 10 augustus 2005 gebaseerd. Bij omzetting van dit KB in Vlaamse regelgeving is dit tevens de geldende kaderwet die algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt voor uitvoeringsbesluiten omtrent niet-ioniserende stralingen.

Met ingang van 30 juli 19993 moeten de artikel 3,4 en 5 van de wet van 12 juli 1985 aldus worden begrepen dat zij niet langer de Koning en de federale minister bevoegd voor leefmilieu, maar de gewestregeringen machtigen de daarin bedoelde maatregelen te nemen in zoverre zij ertoe strekken het leefmilieu, met inbegrip van hun effecten op de gezondheid van de mens, te beschermen, behoudens in zoverre die bepalingen de koning machtigen productnormen vast te stellen voor toestellen die niet ioniserende stralingen, infrasonen of ultrasonen kunnen opwekken, doorzenden of ontvangen

Deze kaderwet van 12 juli 1985 is dan ook nog steeds geldig op het grondgebied van het Vlaamse Gewest...

Met betrekking tot het gezondheidsaspect kan, in de huidige stand (voorontwerpfase) van de regelgeving in Vlaanderen, worden verwezen naar de wetenschappelijk onderbouwde aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO° die 50 keer strenger zijn dan de effectieve grens waarop enige effecten worden vastgesteld.

Als nieuwe norm (voorontwerpfase in Vlaanderen) wordt thans een cumulatieve immissienorm van 13,7 V:m (400MHz) voorgesteld. Deze norm geldt voor alle vast opgestelde zendantennes die met ene frequentie tussen 10 MHz en 10 Ghz uitzenden. Deze norm dient gerespecteerd te worden gedurende elke willekeurige periode van 6 minuten. Om de maximale blootstelling verder te beperken wordt bijkomend een norm van 2V:m bij 400 Mhz per antenne, per technologie en per operator/exploitant voorgesteld. In de voorontwerpfase van de Vlaamse regelgeving wordt eveneens voorgesteld om een uitsluiting van deze extra norm per antenne te voorzien voor antenne-installaties van Belgocontrol (veiligheid van luchtvaart), Krijgsmacht, NMBS (veiligheid van treinverkeer), scheepvaart; ASTRID-netwerk voor hulp- en veiligheidsdiensten, radioamateurs, radio en TV. De reden hiervoor is o.m. de beperkte bijdrage van de bronnen tot blootstelling, het openbare belang van een aantal van deze doelgroepen (o.a. veiligheidsaspecten) en de operationele problemen die er zijn om de norm van 2V:m (bij 400Mhz) op elke plaats na te leven.

De thans voorliggende aanvraag betreft een zendmast van het Astrid-netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten. Het gaat om een netwerk dat een zeer belangrijke rol vervult bij het functioneren van hulp- en veiligheidsdiensten. De NV van publiek recht ██████ is de operator van het openbare netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten en voorziet in een telecommunicatienetwerk waarvan onder andere de lokale politie, de brandweer en tal van andere prioritaire diensten gebruik maken in het kader van hun opdrachten van algemeen belang. Als dusdanig staat de NV van publiekrecht ██████ derhalve mee in voor de openbare veiligheid op het Belgische grondgebied en verstrekt zij aldus een openbare dienst in het algemeen belang.

Als gevolg van het arrest van de Raad van State van 8 december 2009 waarbij de stedenbouwkundige vergunning van 20 april 2004 werd vernietigd, is de rechtszekerheid met betrekking tot het functioneren van het netwerk in de omgeving van Brasschaat in het gedrang gekomen.

Het algemeen beginsel inzake de continuïteit van de openbare dienst noodzaakt dat er in het licht van voormeld arrest van de raad van state opnieuw zou geoordeeld worden over

de aanvraag die werd ingediend voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de betrokken zendmast.

In Brasschaat, meer bepaald [REDACTED], wordt de kwestieuze mast bezet door één Astrid-basisstation waarvan het signaal ruim onder de vooropgestelde cumulatieve immissienorm van 13,7 V:m ligt. De frequenties waarop Astrid uitzendt liggen tussen de 380-385 MHz en 395MHz-400MHz. Het bouwvergunningsdossier van de site in Brasschaat bevat een BIPT-dossier met een gedetailleerde berekening die het voorgaande staft.

In het licht van de hogere vermelde internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke en regionale (ontwerp) bepalingen, is er dan ook geen fundamenteel bezwaar dat de aangevraagde stedenbouwkundige vergunning afgeleverd wordt, mede rekening gehouden met het beginsel van de continuïteit van de openbare dienst alsook met de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het rechtzekerheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De aanvrager, NV [REDACTED], onderzocht een alternatieve locatie met name gelegen te [REDACTED]. Aangezien op de huidige locatie reeds een mast aanwezig was en de gemeente niet meer akkoord ging met het alternatieve adres werd hiervan afgezien. Verdere locaties werden niet meer onderzocht omdat de huidige keuze, Hemelakkers, het vervangen van een bestaande mast inhield en een betere beschutte locatie was omwille van de hoge bomen en aanwezige puntinfrastructuur.

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Met het arrest van 1 juni 2011 met nummer S/2011/0052 heeft de Raad vastgesteld dat het beroep tijdig werd ingesteld. Er zijn geen redenen om anders te oordelen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

In hun schriftelijke uiteenzetting in het kader van de vordering tot vernietiging, voeren de tussenkomende partijen aan dat de verzoekende partijen geen belang kunnen laten gelden, aangezien zij niet langer in de nabijheid wonen van de vakwerkpyloon:

“ ...

Uit het verzoekschrift tot schorsing en nietigverklaring blijkt daarentegen dat verzoekende partijen inmiddels niet meer woonachtig zijn op het voornoemde adres, maar aan de [REDACTED].

Indien verzoekende partijen aldus geen eigenaar meer zouden zijn van het onroerend goed gelegen te [REDACTED], dan is het evident dat zij uiteraard geen voordeel meer hebben bij de vernietiging van de bestreden beslissing.

Vervolgens stellen tussenkomende partijen zich ook de vraag of er wel effectief sprake is van visuele hinder in hoofde van verzoekende partijen.

...

Tenslotte tonen verzoekende partijen evenmin aan welke andere vormen van hinder zij concreet zouden ondervinden ten gevolge van de pyloon. Integendeel, in het verzoekschrift dat verzoekende partijen bij Uw Raad hebben neergelegd, wordt enkel in algemene bewoordingen verwezen naar studies die zouden aantonen dat de nabijheid van antennes voor mobiele telefonie voor omwonenden gezondheidsrisico's tot gevolg zouden hebben.

In dit kader dient echter te worden opgemerkt dat het er in huidig dossier geen sprake is van antennes voor mobiele telefonie, maar van een vakwerkpyloon die geen uitstaans heeft met GSM-antennes waarover verzoekende partijen in hun verzoekschrift een uitvoerig betoog ten berde brengen.

...”

2.

De verzoekende partijen benadrukken in hun wederantwoordnota dat zij nog steeds eigenaars zijn van de woning te [REDACTED]. Zij motiveren hun belang als volgt:

“ ...

De woning van verzoekers bevindt zich derhalve in de onmiddellijke nabijheid van het voorwerp van de stedenbouwkundige vergunning en van op het terras en de tuin ziet men vlak op de bewuste zendmast.

Er is derhalve wel degelijk sprake van een persoonlijk en concreet belang voor verzoekers om de stedenbouwkundige vergunning aan te vechten.

De tussenkomende partijen betwijfelen zelfs dat verzoekers nog eigenaars zouden zijn van het pand [REDACTED].

Het is bevreemdend dit argument te moeten horen van de tussenkomende partijen die als gemeente ondermeer voor 2010 een gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing incasseren en derhalve perfect op de hoogte zijn dat verzoekers nog steeds eigenaars zijn van het pand [REDACTED].

Alleszins voegen verzoekers bij huidige memorie het aanslagbiljet onroerende voorheffing 2010, verzonden 12 augustus 2010 waaruit blijkt dat verzoekers nog wel degelijk eigenaars zijn van de woning. Dit gegeven werd ten andere nooit betwist door de andere partijen.

Verzoekers hebben zelf aangegeven dat zij lopende de diverse procedures inderdaad verhuisd zijn (het pand [REDACTED] wordt thans gewoon verhuurd aan particulieren) en dat zij verblijven op een adres [REDACTED] en ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters in [REDACTED]. Alleen “vergeten” de andere partijen dat verzoekers dit gedaan hebben omdat zij ernstige gezondheidsproblemen hebben opgelopen (zo heeft Dr. [REDACTED] zelf lymfeklierkanker en mevr. [REDACTED] contactnetelroos)(zie ook hun argumenten gedurende jaren inzake de gezondheidsrisico's, o.m. vijfde middel). Het pand wordt thans verhuurd aan een verminderde prijs van € 2.995,00 (huurwaarde: € 4.000,00) omdat de huurders natuurlijk blijvend geconfronteerd worden met die enorme zendmast.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

In het arrest van 1 juni 2011 met nummer S/2011/0052 heeft de Raad vastgesteld dat de verzoekende partijen doen blijken van het rechtens vereiste belang bij het voorliggende beroep op grond van de volgende overwegingen:

“... ”

De Raad stelt vast dat in het inleidend verzoekschrift, meer specifiek in het onderdeel ‘IV. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel’ weliswaar aannemelijk wordt gemaakt dat ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing rechtstreekse dan wel onrechtstreekse hinder en nadelen kunnen worden gegenereerd en dat er tussen vermelde hinder en nadelen en de aanwezigheid van de betrokken constructie een causaal verband kan bestaan. In het licht van de toepassing van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO worden de aard en de omvang van deze hinder en nadelen, meer specifiek het verlies van licht en uitzicht, evenals de vermindering van de leefkwaliteit, voldoende concreet omschreven.

Uit de aanhef van het inleidend verzoekschrift blijkt evenwel dat de verzoekende partijen, hoewel nog steeds eigenaars van de woning gelegen te [REDACTED], thans woonachtig zijn te [REDACTED]. In zoverre de in het inleidend verzoekschrift omschreven hinder en nadelen, zoals vervat in het onderdeel ‘IV. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel’ in essentie steunen op een verlies van zicht en licht, evenals op een esthetisch nadeel en een aantasting van de leefkwaliteit, is de Raad van oordeel dat vermelde hinder en nadelen niet langer rechtstreeks kunnen worden genoemd en dat de verzoekende partijen het mogelijk onrechtstreeks karakter van deze hinder en nadelen niet, minstens onvoldoende, aantonen.

In zoverre de verzoekende partijen in onderdeel ‘IV. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel’ van het inleidend verzoekschrift evenwel aangeven dat op basis van de thans bestreden beslissing het Hof van Beroep heeft beslist om in de burgerlijke procedure de debatten te heropenen van de voordien reeds in beraad genomen zaak, is de Raad van oordeel dat de verzoekende partijen ingevolge de thans bestreden beslissing wel een nadeel in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO kunnen ondervinden.

Zo hebben de verzoekende partijen, als gevolg van de heropening van de debatten, niet langer een concreet uitzicht op een tussen te komen uitspraak van het Hof van Beroep, de bestreden beslissing kan de definitieve afwikkeling van vermelde procedure tevens beïnvloeden. Een dergelijk nadeel is voldoende concreet en heeft bovendien een evident causaal verband met de bestreden beslissing om de verzoekende partijen het rechtens vereiste belang te verschaffen bij het voorliggende beroep.

“... ”

De tussenkomende partijen overtuigen niet dat er op grond van de door hen aangevoerde exceptie anders moet geoordeeld worden over het belang van de verzoekende partijen dan in het arrest S/2011/0052 van 1 juni 2011.

Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de verzoekende partijen nog steeds eigenaar zijn van het perceel te Brasschaat, [REDACTED]. De Raad stelt vast, en hiertoe kan de Raad uit de gegevens van het ganse verzoekschrift putten, dat de verzoekende partijen met het oog op de toepassing van artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO voldoende aannemelijk maken dat zij rechtstreekse

dan wel onrechtstreekse hinder en nadelen kunnen ondervinden ingevolge de bestreden beslissing.

De Raad weerhoudt onder meer het mogelijk financieel nadeel en de gederfde huurinkomsten in hoofde van de verzoekende partijen. Er valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund.

2.

De exceptie van de tussenkomende partijen kan niet aangenomen worden.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In een eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van de regels inzake de openbaarmaking van de stedenbouwkundige aanvragen.

In het eerste onderdeel van het eerste middel voeren de verzoekende partijen aan dat er op 7 maart 2003 een alternatieve aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning zou zijn ingediend voor de inplanting van een zendmast. Deze aanvraag zou ten onrechte nooit aan de verzoekende partijen ter kennis zijn gebracht of het voorwerp hebben uitgemaakt van een openbaar onderzoek.

In een tweede onderdeel stellen de verzoekende partijen dat de oorspronkelijke aanvraag essentieel werd gewijzigd door de toevoeging van volgende elementen aan het dossier: alternatieve inplantingsplaats (d.d. 25 maart 2003), technisch dossier BIPT (d.d. 14 juni 2002), motivering ██████ tot behoud op die locatie van pyloon (d.d. 19 maart 2004), antennes MOBISTAR (december 2005).

Deze nieuwe gegevens werden nooit aan enig openbaar onderzoek onderworpen, zodat er volgens de verzoekende partijen een miskenning is van artikel 8, vijfde lid en artikel 11 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning en verkavelingsaanvragen. De verzoekende partijen verwijzen hierbij naar de rechtspraak van de Raad van State.

2.

De verwerende partij antwoordt hierop dat het eerste onderdeel feitelijke grondslag mist, aangezien de verzoekende partijen zich vergissen wanneer zij stellen dat er een tweede aanvraag zou gebeurd zijn met betrekking tot de locatie ██████. Er werd weliswaar een aanvraag ingediend voor een vakwerkpyloon op 7 maart 2003, maar dit voor een andere locatie. Bovendien stelt de verwerende partij dat met deze andere aanvraag geen rekening werd gehouden bij het nemen van de bestreden beslissing.

Wat betreft het tweede onderdeel is de verwerende partij van oordeel dat er geen essentiële wijzigingen of aanvullingen aan de aanvraag werden aangebracht. De verwerende partij verwijst hierbij naar de inhoud van het auditoraatsverslag van 21 september 2007 in het kader van de procedure bij de Raad van State tegen de stedenbouwkundige vergunning zoals verleend door

de verwerende partij op 20 april 2004. In dit auditorsverslag werd een gelijkaardig middel als ongegrond beschouwd.

3.

De tussenkomende partijen sluiten zich wat betreft het eerste onderdeel aan bij de verwerende partij en voeren aan dat dit onderdeel feitelijke grondslag mist. Betreffende het tweede onderdeel werpen de tussenkomende partijen in eerste instantie de onontvankelijkheid van het middel op wegens gebrek aan belang en stellen als volgt:

“ ...

Gelet op het feit dat verzoekende partijen tijdens het openbaar onderzoek dat over de aanvraag – en over al de noodzakelijke stukken die het aanvraagdossier samenstellen – werd georganiseerd de gelegenheid hebben gekregen om bezwaar uit te brengen en dit ook effectief gedaan hebben, menen tussenkomende partijen dat verzoekende partijen geen belang meer hebben bij het aangevoerde middel.

...”

In tweede instantie zijn de tussenkomende partijen van oordeel dat het tweede onderdeel minstens als ongegrond dient te worden afgewezen, aangezien de stukken die na het openbaar onderzoek nog aan het dossier werden toegevoegd, geen essentiële wijziging uitmaken van de oorspronkelijk ingediende aanvraag, minstens tonen verzoekende partijen dit niet aan. Zij precisieren hierbij onder meer dat de bouwheer in de loop van de procedure steeds mag trachten om het bestuur te overtuigen tot het inwilligen van zijn aanvraag en dan ook vrij is het dossier aan te vullen met stukken, argumenten of studies die zijn aanvraag ondersteunen. Bovendien stellen zij dat de aanvraag volledig was bij de indiening ervan.

4.

De verzoekende partijen bevestigen hun standpunt in de wederantwoordnota omtrent de gegrondheid van het middel. Wat betreft de exceptie over de onontvankelijkheid van het tweede onderdeel repliceren de verzoekende partijen als volgt:

“ ...

Verzoekers merken vooreerst op dat krachtens art. 4.8.16 §3 VCRO het verzoekschrift een omschrijving dient te bevatten van de geschonden geachte regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur en de wijze waarop deze regelgeving, voorschriften of beginselen naar het oordeel van de verzoeker geschonden wordt of worden (5°).

M.a.w. het VCRO voorziet enkel dat men belanghebbende is in de zin van art. 4.8.16 § 1 en dat men een omschrijving geeft van de geschonden geachte regelgeving en de wijze waarop deze regelgeving naar het oordeel van verzoekers geschonden wordt of worden.

...

Nu de VCRO nergens stelt dat bij het opwerpen van bepaalde middelen ook een effectief belang moet zijn, zal de RvVb alle geschonden geachte regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur onderzoeken. Dit doet geen afbreuk aan het feit dat verzoekers belanghebbende zijn die rechtstreeks of onrechtstreeks hinder of nadeel kunnen ondervinden ingevolge de vergunningsbetwisting.

...”

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partijen stellen dat er een tweede aanvraag is geweest, dewelke zou dateren van 7 maart 2003, maar die hen ten onrechte nooit ter kennis werd gebracht, laat staan dat die het voorwerp heeft uitgemaakt van een openbaar onderzoek.

Uit de stukken van het dossier blijkt dat de NV [REDACTED] inderdaad een andere aanvraag met een gelijkkluidend voorwerp heeft ingediend. Deze heeft evenwel betrekking op een andere locatie, met name Brasschaat, [REDACTED] in plaats van [REDACTED].

In zoverre de verzoekende partijen stellen dat er sprake is van een tweede aanvraag die hen ook ter kennis moest gebracht worden, mist het eerste middel feitelijke grondslag.

Het eerste onderdeel van het eerste middel is ongegrond.

2.

De verzoekende partijen stellen in het tweede onderdeel dat er na het openbaar onderzoek nog bijkomende documenten werden neergelegd, waaronder het ontvangstbewijs van een technisch dossier van het BIPT en een motivatienota van de nv [REDACTED]. Deze documenten hebben nooit deel uitgemaakt van het dossier zoals onderworpen aan het openbaar onderzoek.

De verzoekende partijen zijn van oordeel dat een nieuw openbaar onderzoek dient te worden georganiseerd wegens het aanbrengen van essentiële wijzigingen of aanvullingen aan de oorspronkelijke aanvraag nadat het openbaar onderzoek heeft plaatsgevonden.

3.

De Raad stelt met de tussenkomende partijen vast dat het feit dat er klaarblijkelijk nog nieuwe stukken aan het aanvraagdossier werden toegevoegd, de verzoekende partijen niet heeft belet om tijdens het openbaar onderzoek een bezwaarschrift in te dienen. Evenwel kan niet prima facie worden nagegaan of de verzoekende partijen in hun belangen geschaad werden door de latere toevoegingen aan het dossier.

In zoverre dient onderzocht te worden of de belangen van de verzoekende partijen werden geschaad, moet worden beoordeeld of de latere toevoeging een essentiële wijziging van het aanvraagdossier betrof. Er dient te worden vastgesteld dat dit het onderzoek van de gegrondheid van het aangevoerde middel betreft.

4.

De Raad stelt met de verwerende partij vast dat het oorspronkelijke aanvraagdossier van 28 november 2001 volledig werd verklaard, hetgeen door de verzoekende partijen niet wordt betwist.

Verder stelt de Raad vast dat de bestreden stedenbouwkundige vergunning op geen enkel punt afwijkt van de oorspronkelijke aanvraag van 28 november 2001. De bijkomende documenten kunnen niet beschouwd worden als een essentiële wijziging, minstens tonen de verzoekende partijen het tegendeel niet aan.

De bewering van de verzoekende partijen dat de aanvraag essentieel gewijzigd werd en aan een (nieuw) openbaar onderzoek moest worden onderworpen, kan dus niet gevolgd worden.

Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

In een tweede middel roepen de verzoekende partijen de schending in van de bestemmingsvoorschriften van het betrokken gebied zoals die blijken uit het GRUP, art. 4.4.8 VCRO, artikel 17.6.2 van het KB van 28 december 1972, de Omzendbrief van 8 juli 1997 en/of het KB van 5 mei 2000.

Volgens de verzoekende partijen ligt het desbetreffende perceel ingevolge het gewestplan Antwerpen deels in woongebied en deels in gebied voor dagrecreatie. Ingevolge het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ligt het perceel in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. De verzoekende partijen stellen dat de vergunning voor een vakwerkpyloon in strijd is met de stedenbouwkundige voorschriften uit het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

De verzoekende partijen verwijzen verder naar het negatieve advies van de tweede tussenkomenende partij van 19 maart 2002 en voeren aan dat de inplanting van een zendmast niet strookt met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen.

2.

De verwerende partij antwoordt hierop dat de inplanting van de vakwerkpyloon volgens het gewestplan in een zone voor dagrecreatie geschiedt, doch geenszins in woongebied. Ingevolge het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, dat primeert op het gewestplan, geschiedt de inplanting evenwel in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

De verwerende partij verwijst naar het auditoraatsverslag van 21 september 2007 in het kader van de procedure bij de Raad van State tegen de stedenbouwkundige vergunning van 20 april 2004, waarin een gelijkaardig middel ongegrond werd bevonden.

3.

De tussenkomenende partijen benadrukken dat het desbetreffende perceel geenszins gelegen is in woongebied. Het negatief advies van 19 maart 2002 is volgens de tussenkomenende partijen achterhaald, des te meer nu het planologisch instrumentarium werd gewijzigd.

De tussenkomenende partijen voegen hieraan toe dat de vakwerkpyloon bij uitstek past in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut nu de zendmast een belangrijke rol vervult bij het functioneren van hulp- en de veiligheidsdiensten.

Beoordeling door de Raad

1.

Conform artikel 4.3.1, §1 VCRO wordt een stedenbouwkundige vergunning geweigerd indien het aangevraagde onverenigbaar is met enerzijds de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken, en anderzijds, met de goede ruimtelijke ordening.

De verzoekende partijen betwisten in het tweede middel in essentie de verenigbaarheid van de aanvraag met de bestemmingsvoorschriften van het gebied.

2.

De Raad stelt vast dat de aanvraag de oprichting van een vakwerkpyloon betreft in een volgens het geldende gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Gemeentepark Centrum" bestemde zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

Ingevolge artikel 7.4.5 VCRO vervangen de voorschriften van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben, de voorschriften van de plannen van aanleg, tenzij het ruimtelijk uitvoeringsplan het uitdrukkelijk anders bepaalt. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen lijken aan te nemen, is het desbetreffende perceel dus niet gelegen in woongebied.

3.

De bestreden beslissing stelt met betrekking tot de overeenstemming met het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Gemeentepark Centrum" als volgt:

"...

Het tot stand brengen van een radiocommunicatiewerk voor de prioritaire diensten van ons land in het algemeen belang kan inderdaad bezwaarlijk gekwalificeerd worden als zijnde geen gemeenschapsvoorziening die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de gemeenschap worden gesteld.

Ter illustratie kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de omzendbrief van 8/07/1997 betreffende de inrichting en de toepassing van ontwerp gewestplannen en gewestplannen. Daaruit blijkt immers overduidelijk dat onder gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen dienen te worden begrepen voorzieningen die gericht zijn op de bevordering van het algemeen belang en die ten dienste van de gemeenschap worden gesteld.

Ook kan er ter zake overigens worden verwezen naar het besluit van 5 mei 2000 van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de werken, handelingen of wijzigingen van algemeen belang en tot regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester (Belgisch Staatsblad 19 mei 2000) waarin de werken van algemeen belang worden omschreven.

In artikel 3.4° van voormeld besluit worden onder meer als kleine werken van algemeen belang worden beschouwd:

De lokale openbare leidingen voor telefoon, verkeer en voor andere, al dan niet draadloze communicatienetwerken, met inbegrip van de bijhorende infrastructuur, zoals pylonen en masten;

In dit licht dient te worden aangenomen dat de betrokken zendmast het algemeen belang dient en derhalve wel degelijk als een bouwwerk voor openbare dienst of gemeenschapsvoorziening dient beschouwd te worden.

De aanvraag is niet in strijd met het geldend voorschrift zoals hoger omschreven. Het is gelegen in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

..."

Aangezien vaststaat dat het perceel waarop de constructie betrekking heeft, gelegen is in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, en dus niet in woongebied, baseren de verzoekende partijen de bespreking van het tweede middel op een premisse die feitelijke en juridische grondslag mist.

Er wordt niet betwist dat het voorwerp van de aanvraag betrekking heeft op een zendmast voor een radiocommunicatienetwerk ten behoeve van hulp- en veiligheidsdiensten zodat met de verwerende partij moet vastgesteld worden dat deze constructie kan beschouwd worden als een

bouwwerk voor een openbare dienst of een gemeenschapsvoorziening. De verzoekende partijen tonen derhalve niet aan dat de bestreden beslissing strijdt met artikel 4.4.8 VCRO, het koninklijk besluit van 28 december 1972, het koninklijk besluit van 5 mei 2000 of de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

3.

Volgens de verzoekende partijen is de aanvraag verder strijdig met artikel 7.2 van de stedenbouwkundige voorschriften van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gemeentepark Centrum”, waarin wordt voorgeschreven dat de bebouwing in de zone van de politiekazerne maximum twee bouwlagen en een dakverdieping onder een schuin dak telt.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen niet preciseren waarom de vakwerkpyloon het voormelde voorschrift zou schenden. De Raad merkt op dat de stedenbouwkundige voorschriften geen maximale bouwhoogte in de zone voorschrijven.

Verder stelt de Raad vast dat de zendmast in feite geen bouwlagen of dak in de eigenlijke zin van het woord bevat, zodat de vraag kan gesteld worden in hoeverre voormeld voorschrift 7.2 relevant is bij de beoordeling van de vergunbaarheid van de constructie. De verwerende partij kon dan ook besluiten dat de aanvraag in overeenstemming is met de voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

4.

De verzoekende partijen stellen zich in het tweede middel de vraag of de inplanting van een zendmast wel strookt met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. De verzoekende partijen verwijzen naar het negatieve advies van de tweede tussenkomenende partij.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen hiermee eigenlijk anticiperen op hun vierde middel. Zoals wordt vastgesteld in de beoordeling onder “D. Vierde middel”, blijkt uit de motieven van de bestreden beslissing dat de verwerende partij de overeenstemming van de vakwerkpyloon met de goede ruimtelijke ordening afdoende onderzocht.

Het middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In het derde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van de algemene rechtsbeginselen inzake de rechtszekerheid, de zorgvuldigheid, het vertrouwensbeginsel en/of het redelijkheidsbeginsel. De verzoekende partijen verwijzen naar de procedures bij de Raad van State en bij de burgerlijke rechtbank. Zij stellen dat de verwerende partij zich niet heeft gedragen naar de diverse voorschriften en richtlijnen die in de diverse uitspraken werden opgenomen.

2.

De verwerende partij antwoordt dat het derde middel op een te algemene wijze werd geformuleerd. De verwerende partij wijst er verder op dat de arresten van de Raad van State de eerder verleende vergunningen weliswaar hebben vernietigd, doch dat deze vernietigingsarresten gegrond zijn op formele bezwaren en niet tot gevolg hebben dat de

vakwerkpyloon onvergundbaar zou zijn. Verder voert de verwerende partij aan dat tegen het vonnis van de burgerlijke rechter hoger beroep werd aangetekend.

3.

De tussenkomenende partijen werpen een exceptie van onontvankelijkheid van het middel op door te stellen dat het middel onduidelijk is geformuleerd en het enkel een opsomming van een aantal beginselen bevat zonder dat een concrete schending van deze beginselen is aangetoond. In subsidiaire orde stellen de tussenkomenende partijen dat de beginselen van behoorlijk bestuur geenszins werden geschonden.

De tussenkomenende partijen voeren aan dat de twee vernietigingsarresten van de Raad van State en het vonnis van de burgerlijke rechter geenszins tot gevolg hebben dat de vergunning moest worden geweigerd. Onder verwijzing naar de herbestemming van het gebied naar een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, stellen de tussenkomenende partijen dat er wel degelijk sprake is van een vaste gedragslijn in hoofde van de overheid zodat het vertrouwensbeginsel onmogelijk geschonden kan zijn. Gelet op de consequent aangehouden gedragslijn in hoofde van het bestuur, kan de bestreden beslissing volgens de tussenkomenende partijen evenmin als onredelijk worden beschouwd.

Met betrekking tot het rechtszekerheidsbeginsel voeren de tussenkomenende partijen aan dat zij vanaf de uitreiking van de eerste vergunning te kennen hebben gegeven dat zij ervoor kozen om de pyloon achter de rijkswachtkazerne in te planten. Volgens de tussenkomenende partijen is het zorgvuldigheidsbeginsel evenmin geschonden aangezien bij de opmaak van de bestreden beslissing rekening werd gehouden met alle relevante aspecten van goede ruimtelijke ordening.

4.

In hun wederantwoordnota wijzen de verzoekende partijen erop dat steeds een nieuwe vergunning wordt verleend zonder rekening te houden met de argumenten die naar voor werden gebracht in de diverse procedures.

Beoordeling door de Raad

1.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen in hun derde middel beknopt de schending aanvoeren van een aantal beginselen van behoorlijk bestuur.

In toepassing van artikel 4.8.16 §3, tweede lid, 5° VCRO mogen de verzoekende partijen er zich in hun verzoekschrift niet toe beperken uitsluitend aan te duiden welke regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur zij geschonden achten zonder hierbij tevens een omschrijving te geven van de wijze waarop de bestreden beslissing vermelde regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur schendt.

De verzoekende partijen roepen de schending van het zorgvuldigheids-, het vertrouwens-, het redelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel in. Na samenlezing met de andere middelen en de verduidelijking in de wederantwoordnota, is de Raad van oordeel dat het middel deels als onontvankelijk kan worden beschouwd. De Raad stelt vast dat de beknopte formulering van het middel de verwerende en tussenkomenende partijen niet heeft verhinderd een omstandige repliek te formuleren.

2.

Een schending van het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur veronderstelt dat de overheid bij het nemen van haar beslissing kennelijk onredelijk heeft gehandeld, met andere woorden dat zij op evidente wijze een onjuist gebruik van haar beleidsvrijheid heeft gemaakt.

De verzoekende partijen achten dit beginsel geschonden omdat de bestreden beslissing tegen elke redelijkheid zou indruisen en de door het bestuur geponeerde verhouding tussen beslissing en feiten in werkelijkheid zou ontbreken. De verzoekende partijen verduidelijken deze stelling niet en, zoals tevens blijkt uit de beoordeling van het vierde middel, ziet de Raad niet in waarom de zendmast “niet thuis hoorde nabij hun woning”.

Het loutere feit dat de verzoekende partijen zich sedert lange tijd verzetten tegen de inplanting van de vakwerkpyloon, impliceert evenmin dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk zou zijn.

Zoals ook bij de bespreking van het vierde middel wordt vastgesteld, tonen de verzoekende partijen niet aan dat de beoordeling van de verenigbaarheid met de eisen van een goede ruimtelijke ordening kennelijk onredelijk of onjuist is.

3.

Het rechtszekerheidsbeginsel houdt in dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk moet zijn, zodat de burger moet kunnen uitmaken welke gevolgen een bepaalde handeling naar redelijkheid zal hebben en dat de overheid niet zonder objectieve en redelijke verantwoording mag afwijken van de beleidslijnen die zij bij de toepassing van de regelgeving aanhoudt.

Om een schending aan te tonen van het rechtszekerheidsbeginsel, moeten de verzoekende partijen onder meer op voldoende concrete wijze aantonen wat de bestaande beleidslijn in het betrokken gebied was en in welke mate daarvan wordt afgeweken in de bestreden beslissing.

Een schending van het rechtszekerheidsbeginsel kan enkel met goed gevolg worden ingeroepen voor zover de rechtszekerheid door de verwerende partij geschapen zou zijn om daarna door de verwerende partij niet te zijn gehonoreerd.

Het vertrouwensbeginsel houdt in dat het bestuur de rechtmatige verwachtingen, die de burger uit het bestuursoptreden put, niet mag beschamen.

4.

De verzoekende partijen zien een schending van het vertrouwensbeginsel doordat ze erop vertrouwden dat de overheid zich zou gedragen naar de uitspraken van de Raad van State en de burgerlijke rechtbank. De verzoekende partijen verwijzen naar een uitspraak van de Rechtbank van Eerste Aanleg maar laten na de Raad hiervan een afschrift te bezorgen. Overigens zou tegen deze uitspraak beroep zijn aangetekend.

Met een arrest van 4 maart 2004 met nummer 128.806 heeft de Raad van State een eerste stedenbouwkundige vergunning voor de vakwerkpyloon vernietigd nadat deze eerder werd geschorst. In het schorsingsarrest werd als volgt overwogen:

“ ...

Overwegende dat artikel 20 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen bepaalt wat volgt:

“Bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen kunnen ook buiten de daarvoor speciaal bestemde gebieden worden toegestaan voor zover ze verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het gebied.”;

Overwegende dat de in het bestreden besluit vermelde motivering om met toepassing van voormeld artikel 20 de gevraagde stedenbouwkundige vergunning te verlenen op het eerste gezicht enkel bestaat uit vage algemeenheden en affirmaties; dat zij geen concrete gegevens bevat waaruit een toetsing blijkt van de aanvraag aan de algemene bestemming gebied voor dagrecreatie, noch aan het architectonisch karakter van het betrokken gebied en waaruit in concreto de verenigbaarheid van de vergunde handelingen werken hiermede kan blijken; dat op het eerste gezicht de in het bestreden besluit vermelde redengeving niet afdoende is om de afgifte van de gevraagde stedenbouwkundige vergunning met toepassing van artikel 20 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 wettig te kunnen verantwoorden.

...

Aangezien het perceel sedert de inwerkingtreding van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gemeentepark Centrum” bestemd werd tot zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, wordt in de bestreden beslissing niet langer toepassing gemaakt van artikel 20 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen.

De Raad van State heeft met het arrest van 8 december 2009 met nummer 198.668 een tweede stedenbouwkundige vergunning voor de vakwerkpyloon vernietigd aangezien de beslissing was genomen op grond van het Koninklijk Besluit van 29 april 2001 dat inmiddels was vernietigd.

Zoals blijkt uit de bespreking van het vijfde middel, heeft de verwerende partij zich in de bestreden beslissing niet langer op het vernietigde koninklijk besluit gesteund, maar op andere rechtsgronden. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen lijken aan te nemen, volgt uit de uitspraken van de Raad van State en de burgerlijke rechter niet dat de vergunning voor de vakwerkpyloon hoe dan ook moest worden geweigerd.

4.

Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt voor de overheid de verplichting in om haar beslissing zorgvuldig voor te bereiden en te steunen op een correcte feitenvinding. De verzoekende partijen hebben nagelaten te concretiseren op welke manier de verwerende partij het zorgvuldigheids- en het vertrouwensbeginsel heeft geschonden.

Het middelenonderdeel in zoverre het betrekking heeft op een vermeende schending van het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel, is onontvankelijk.

Het middel is voor het overige ongegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

In het vierde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 1.1.4 VCRO en/of artikel 4.3.1 §2 VCRO en de artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991.

De verzoekende partijen stellen als volgt:

“Wat de functionele inpasbaarheid, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid en de visueel-vormelijke elementen is de beantwoording van de ambtenaar geenszins in aansluiting met de feitelijke toestand, de aanvankelijke bezwaren van het College van Burgemeester en Schepenen en de bezwaren van verzoekers in februari 2002 reeds naar voor gebracht. Er wordt geargumenteed dat de aanwezigheid van verlichtingspylonen in het park en hoge bomen de visuele impact zouden beperken; niet alleen is dit feitelijk onjuist, daarenboven wordt de directe omgeving niet beschreven, nl. residentiële woningen (het vredegericht en de kazerne zelf werden als landelijke woning ontworpen, zodat de visuele impact van die gebouwen inderdaad verwaarloosbaar is). Er is dan ook geen toetsing gebeurd (cf. RvS Andries, nr. 200.010, 26 januari 2010).

*Wat de hinderaspecten betreft en aansluitend bij hetgeen hierna in het vijfde middel zal ontwikkeld worden dient de vergunningverlenende overheid de vergunning te weigeren, indien blijkt dat de ontworpen constructie **kennelijk overdreven hinder** voor de burens zal veroorzaken waardoor de maat van de gewone ongemakken tussen de burens overschreden, en bijgevolg het evenwicht tussen de naburige erven op ernstige wijze verbroken zal worden.*

Uit de stedenbouwkundige vergunning, die moet zijn gemotiveerd, moet blijken dat zulke afweging in concreto is geschied (zie RvS Bruynzeel nr. 42.078, 25 februari 1993; zie ook RvS Ghysels nr. 106.155, 29 april 2002, waar het ten andere eveneens ging om het plaatsen van een zendmast).

De vergunningverlenende overheid blijft doof voor de bezwaren voor verzoekers als meest nabij gelegen buur en rept met geen woord over de hinder die dergelijke zendmast voor verzoekers teweeg brengt.

Dit is de derde maal op rij dat verzoekers nalaten op de hinder aspecten te antwoorden; de vergunning is derhalve onbehoorlijk gemotiveerd; het argument is dan ook pertinent.

...

Besluit :

De vergunningverlenende overheid is in casu niet uitgegaan van de juiste gegevens, minstens heeft zij deze niet deze correct beoordeeld en/of is zij op grond van voormelde overwegingen niet in redelijkheid tot haar besluit kunnen komen.”

2.

De verwerende partij stelt zich in de eerste plaats de vraag of de verzoekende partijen wel belang hebben bij het middel aangezien op het desbetreffende perceel reeds voorheen een andere vergelijkbare zendmast was ingeplant, die door de nieuwe vakwerkpyloon zal worden vervangen. Bovendien zouden de verzoekende partijen ondertussen verhuisd zijn, zodat zij de vermeende lasten van het nabuurschap niet meer ondergaan.

Verder citeert de verwerende partij een aantal passages uit de bestreden beslissing waaruit moet blijken dat er wel degelijk een afweging gebeurd is. De verwerende partij haalt opnieuw het auditorsverslag aan dat werd opgemaakt in het kader van de procedure bij de Raad van State, waarbij de vorige stedenbouwkundige vergunning werd vernietigd.

3.

De tussenkomenende partijen verwijzen naar artikel 4.3.1, §2, 3° VCRO waarin wordt gesteld dat, wanneer het desbetreffende gebied geordend wordt door een ruimtelijk uitvoeringsplan, de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening dient te geschieden aan de hand van de regels die dienaangaande in het ruimtelijk uitvoeringsplan zijn voorzien.

De toetsing van de aanvraag aan het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Gemeentepark Centrum” volstaat volgens de tussenkomenende partijen dus als toetsing aan de goede ruimtelijke ordening. Verder voeren de tussenkomenende partijen aan dat elk aspect van de goede ruimtelijke ordening werd onderzocht en gemotiveerd.

4.

In hun wederantwoordnota voegen de verzoekende partijen bij het vierde middel een aantal foto's waaruit de visuele impact van de vakwerkpyloon moet blijken.

Beoordeling door de Raad

1.

In dit vierde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 1.1.4 VCRO en artikel 4.3.1 VCRO. De verwerende partij werpt op dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het middel nu zij niet langer in de onmiddellijke omgeving wonen.

Zoals de Raad sub V.B. “*Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen*” heeft vastgesteld, verblijven de verzoekende partijen inderdaad niet meer in de naburige woning te Brasschaat, [REDACTED], maar zijn zij hiervan wel nog steeds eigenaar.

De verzoekende partijen vrezen voor een waardedaling en derving van huurinkomsten ingevolge de achterliggende vakwerkpyloon. In dit opzicht is de Raad van oordeel dat de verzoekende partijen een belang hebben bij een middel waarin de schending van de goede ruimtelijke uitvoering wordt aangevoerd.

De exceptie van de verwerende partij kan niet aangenomen worden.

2.

Het behoort tot de wettelijk toegekende appreciatiebevoegdheid van de vergunningverlenende overheid om, binnen de grenzen van de door het gewestplan opgelegde bestemmingsvoorschriften, te oordelen of de aanvraag al dan niet verenigbaar is met de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

De Raad mag zijn beoordeling van de eisen van de goede ruimtelijke ordening niet in de plaats stellen van die van de bevoegde overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht is hij enkel bevoegd na te gaan of de vergunningsverlenende overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Het staat vast dat de verwerende partij, wanneer zij op grond van artikel 4.7.26, §1 VCRO uitspraak doet over een vergunningsaanvraag, weze het nadat een eerdere door haar genomen beslissing door de Raad van State werd vernietigd, optreedt als orgaan van actief bestuur zodat zij de legaliteit en de opportuniteit van de aanvraag onderzoekt. In het licht van de overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening, moet de vergunningverlenende overheid bij het beoordelen van de aanvraag overeenkomstig artikel 4.3.1, §2, 2° VCRO rekening houden

met de 'in de omgeving bestaande toestand'. Op dit onderzoek oefent de Raad slechts een marginale controle uit, gelet op de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de vergunningverlenende overheid.

3.

Volgens de verzoekende partijen strookt de beoordeling van de functionele inpasbaarheid, de schaal, het ruimtegebruik, de bouwdichtheid en de visueel-vormelijke elementen niet met de feitelijke toestand. De verzoekende partijen verwijzen naar de vernietigingsarresten van de Raad van State van 4 maart 2004 en 8 december 2009 en stellen dat de verwerende partij hiermee geen rekening heeft gehouden.

Zoals de Raad heeft vastgesteld bij de beoordeling van het derde middel heeft de Raad van State zich in de vernietigingsarresten niet uitgesproken over het al dan niet vergunbaar karakter van de vakwerkpyloon. In de bestreden beslissing wordt de functionele inpasbaarheid van de vakwerkpyloon en de schaal, het ruimtegebruik, de bouwdichtheid en de visueel-vormelijke elementen als volgt beoordeeld:

“ ...

- *Functionele inpasbaarheid*

Het inplanen van een pyloon bestemd voor het plaatsen van antennes is qua functie inpasbaar in het gebied voor openbaar nut. De thans voorliggende aanvraag betreft een zendmast van het Astrid-netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten. Het gaat om een netwerk dat een zeer belangrijke rol vervult bij het functioneren van hulp- en veiligheidsdiensten. De NV van publiek recht [REDACTED] is de operator van het openbare netwerk voor hulp- en veiligheidsdiensten en voorziet in een telecommunicatienetwerk waarvan onder andere de lokale politie, de brandweer en tal van andere prioritaire diensten gebruik maken in het kader van hun opdrachten van algemeen belang. Als dusdanig staat de NV van publiekrecht [REDACTED] derhalve mee in voor de openbare veiligheid op het Belgische grondgebied en verstrekt zij aldus een openbare dienst in het algemeen belang.”

...

- *Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid en visueel-vormelijke elementen*

De constructie wordt ingeplant aan de achterzijde van het Rijkswachtcomplex, in vogelvlucht op ongeveer 80m van de straat gelegen. De voet van de constructie wordt aan het zicht van op straat onttrokken door de aanwezige gebouwen en de vrij dichte beplanting. Enkel de top van de constructie is van op deze afstand zichtbaar. Het betreft een zeer slanke vakwerkconstructie, uitgevoerd in een neutrale, esthetisch verantwoorde kleur, die zich perfect in de omgeving integreert.

De constructie is gelegen op ongeveer 60m van de dichtstbijzijnde woning en het zicht van de naburen zal derhalve geenszins fundamenteel belemmerd worden. De aanwezigheid van het grote aantal hoge bomen in de onmiddellijke omgeving en de perceelsconfiguratie maakt dat de visuele hinder die van de constructie uitgaat, geenszins de normale burenhinder overschrijdt.

Gelet op het feit dat de schaal van de op te richten pyloon vergelijkbaar is met de schaal van de masten voor de lichtinfrastructuur voor de sportterreinen in het nabij gelegen dagrecreatiegebied en gelet op het feit dat er geen noemenswaardige overlast is voor de omliggende woningen dient er vastgesteld te worden dat de pyloon wel degelijk verenigbaar is met het architectonische karakter van het betrokken gebied.

Gelet op de aanwezigheid van het Vredegerecht aan de overzijde van dezelfde straat en de aanwezigheid van de voormalige Rijkswachtkazerne op het betrokken perceel waar de pyloon zal worden opgericht blijkt dat de ordening van het gebied reeds volledig

*uitgebouwd is en vastligt door de goed gekende feitelijke toestand en de stedenbouwkundige karakteristieken op dat vlak van de omgeving.
De huidige aanvraag houdt ten aanzien van de bestaande wettelijke vergunde toestand slechts een logische en uit oogpunt van ruimtelijke ordening beperkte verder uitbouw in die zich geheel situeert binnen de omschrijving van de gegeven configuratie en de aanvraag is aldus verenigbaar met de goede plaatselijke ordening.
Bovendien zal de bestaande zendmast van de Rijkswachtkazerne slechts worden vervangen door de thans te vergunnen pyloon, met dien verstande dat de inplantingsplaats op het betrokken perceel weliswaar verschilt.
Er kan besloten worden vanuit de hemelakkers enkel de slanke top zichtbaar zal zijn omdat er een voldoende buffering rondom is. Eveneens zal de pyloon amper zichtbaar zijn vanuit het recreatiegebied Peerdsbos.
...*

Naast een uitgebreide beschrijving van de vakwerkpyloon, de in de omgeving bestaande toestand en de verhouding van de constructie met de omliggende woningen, verwijst de verwerende partij ook naar de relevante ruimere omgeving. In het bijzonder verwijst de verwerende partij naar het Vredegerecht aan de overzijde van dezelfde straat, de aanwezigheid van de voormalige Rijkswachtkazerne, het recreatiegebied Peerdsbos en de bestaande lichtinfrastructuur van de sportterreinen. De verzoekende partijen laten na concreet aan te tonen dat de omschrijving uit het bestreden besluit niet zou stroken met de werkelijkheid.

De verzoekende partijen voegen bij hun wederantwoordnota foto's die duidelijk moeten maken dat de visuele impact van de vakwerkpyloon niet wordt beperkt. Uit deze foto's kan de Raad afleiden dat de top van de pyloon weliswaar zichtbaar is, zoals in de bestreden beslissing ook wordt erkend, doch ook dat de beoordeling van de visuele impact geenszins foutief of kennelijk onredelijk is.

De Raad is van oordeel dat de bestreden beslissing, rekening houdend met de te onderzoeken aandachtspunten en criteria, de in de omgeving bestaande toestand, in zoverre relevant met het oog op de beoordeling van de aanvraag, correct heeft omschreven.

5.

De Raad stelt met de verzoekende partijen vast dat het eerste advies van de tweede tussenkomende partij inderdaad ongunstig was. De tweede tussenkomende partij bracht evenwel op 7 april 2003 een nieuw advies uit, ditmaal gunstig. De verzoekende partijen tonen niet aan dat dit nieuwe advies kennelijk onredelijk of foutief is.

De bezwaren, zoals door de verzoekende partijen ingediend tijdens het openbaar onderzoek, werden als volgt besproken:

“ ...

De aanvraag is verzonden naar de gemeente Brasschaat voor de organisatie van het openbaar onderzoek. Het vond plaats van 12/02/2002 tot 13/03/2002. Er werden 2 bezwaren ingediend. De bezwaren handelen over:

- 1. Op uw plan is geen melding gemaakt van de reeds bestaande pyloon goed zichtbaar op de bijhorende foto. Dit voorgedragen plan is dus incorrect*
- 2. Er wordt de vrees geuit voor eventuele schade aan de gezondheid*
- 3. Het uitkijken op de mast een verschrikkelijk uitzicht biedt*
- 4. Mogelijkheid van schade bij omvallen van de mast*

5. Belangrijke minderwaarde voor de eigenaars, met een handicap om huurders aan te trekken
6. Er staat reeds een hoge onesthetische mast, die het uitzicht sterk belast; deze mast is gebouwd buitens weten bezwaarindiener

Na het onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1. Op het bijgevoegde plan met nummer 03/11 dd. 16/102001 (bestaande toestand) is de bestaande pyloon aangeduid samen met de vermelding "Bestaande vakwerkpyloon kan afgebroken worden na ingebruikname van het Astrid-systeem door de Rijkswacht". Het voorgedragen plan is dus wel correct.
Het bezwaar wordt verworpen.
2. Dit wordt weerlegd bij de beoordeling-hinderaspecten
Het bezwaar wordt verworpen.
3. De constructie wordt ingeplant aan de achterzijde van het Rijkswachtcomplex, in vogelvucht op ongeveer 80m van de straat gelegen. De voet van de constructie wordt aan het zicht van op straat onttrokken door de aanwezige gebouwen en de vrij dichte beplanting. Enkel de top van de constructie is van op deze afstand zichtbaar. Het betreft een zeer slanke vakwerkconstructie, uitgevoerd in een neutrale esthetisch verantwoorde kleur, die zich perfect in de omgeving integreert. De constructie is gelegen op ongeveer 60m van de dichtstbijzijnde woning en het zicht van de naburen zal derhalve geenszins fundamenteel belemmerd worden. De aanwezigheid van het grote aantal hoge bomen in de onmiddellijke omgeving en de perceelsconfiguratie maakt dat de visuele hinder die van de constructie uitgaat, geenszins de normale burenhinder overschrijdt. Gelet op het feit dat de schaal van de op te richten pyloon vergelijkbaar is met de schaal van de masten voor de lichtinfrastructuur voor de sportterreinen in het nabij gelegen dagrecreatiegebied en gelet op het feit dat er geen noemenswaardige overlast is voor de omliggende woningen dient er vastgesteld te worden dat de pyloon wel degelijk verenigbaar is met het architectonische karakter van het betrokken gebied. Gelet op de aanwezigheid van het Vrederecht aan de overzijde van dezelfde straat en de aanwezigheid van de voormalige Rijkswachtkazerne op het betrokken perceel waar de pyloon zal worden opgericht blijkt dat de ordening van het gebied reeds volledig uitgebouwd is en vastligt door de goed gekende feitelijke toestand en de stedenbouwkundige karakteristieken op dat vlak van de omgeving. De huidige aanvraag houdt ten aanzien van de bestaande wettelijke vergunde toestand slechts een logische en uit oogpunt van ruimtelijke ordening beperkte verder uitbouw in die zich geheel situeert binnen de omschrijving van de gegeven configuratie en de aanvraag is aldus verenigbaar met de goede plaatselijke ordening. Bovendien zal de bestaande zendmast van de Rijkswachtkazerne slechts worden vervangen door de thans te vergunnen pyloon, met dien verstande dat de inplantingsplaats op het betrokken perceel weliswaar verschilt. Er kan besloten worden vanuit de hemelakkers enkel de slanke top zichtbaar zal zijn omdat er een voldoende buffering rondom is. Eveneens zal de pyloon amper zichtbaar zijn vanuit het recreatiegebied Peerdsbos.
Het bezwaar wordt verworpen.
4. We kunnen er vanuit gaan dat het studiebureau dat instaat voor de berekening van de stabiliteit en de sterkte van de constructie zich niet zal wagen aan experimenten of onderschattingen aangezien het hier niet één maar over verschillende constructies gaat op verschillende plaatsen binnen de provincie en daarbuiten.
Het bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard en wordt verworpen.
5. De bepalingen van eventuele schade of minderwaarde van de eigendommen of gebouwen in de buurt, die zou kunnen veroorzaakt worden als gevolg van het

plaatsen van een telecommunicatiestation of zendmast, behoort niet tot de bevoegdheid van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, maar er kan wel begrip opgebracht worden voor de bekommernis van de aanpalende eigenaars dat de waarde van hun eigendom kan dalen hoewel dat dit niet is bewezen en dus in de gegeven context geen element is dat in het kader van de stedenbouwkundige evaluatie van dit project kan weerhouden worden.

Het bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard en word verworpen.

6. *De aanvraag betreft het vervangen van de bestaande pylonen door een nieuwe constructie. Op bijgevoegd plan met nummer 05/11 dd. 16/10/2001 (bestaande toestand) si de bestaande pyloon aangeduid samen met de vermelding "bestaande vakwerkpyloon kan afgebroken worden na ingebruikname van het Astrid systeem door de Rijkswacht."*

Het bezwaar wordt verworpen.

..."

De Raad stelt vast dat de bezwaren van de verzoekende partijen werden onderzocht en ongegrond bevonden. Ook hier tonen de verzoekende partijen niet aan dat de beoordeling op een kennelijk onredelijk of foutieve wijze is gebeurd. Het betoog van de verzoekende partijen bestaat veeleer uit opportunistiekritiek waarin zij hun persoonlijke visie als maatstaf voor de beoordeling van de bestreden beslissing hanteren. Het loutere feit dat er in de nabije omgeving woningen gelegen zijn die visuele hinder kunnen ondervinden, toont op zich de kennelijke onevenredigheid van de bestreden beslissing niet aan.

6.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij de verenigbaarheid van de aanvraag met de verschillende aspecten van de goede ruimtelijke ordening afdoende heeft onderzocht.

De overwegingen van de bestreden beslissing kunnen worden aangemerkt als een voldoende concrete, afdoende en redelijke beoordeling van de ruimtelijke gevolgen van de vakwerkpyloon waarvoor een stedenbouwkundige vergunning werd gevraagd.

Minstens wordt het kennelijk onredelijk of onzorgvuldig karakter van de in de bestreden beslissing vervatte beoordeling van de goede ruimtelijke ordening door de verzoekende partijen niet aangetoond.

Het middel is ongegrond.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

1.

In het laatste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van het algemeen zorgvuldigheidsbeginsel, het recht op de eerbiediging van het privé-leven, recht op een menswaardig leven, de bescherming van de gezondheid en het recht op bescherming van een gezond leefmilieu. Volgens de verzoekende partijen diende de verwerende partij na te gaan of het privé-leven, het leefmilieu en de gezondheid van de omwonenden geen gevaar loopt door de vakwerkpyloon.

De verzoekende partijen wijzen erop dat over het ASTRID-netwerk geen aanbevelingen of richtlijnen bestaan en dat er in de wetenschappelijke wereld onenigheid bestaat over de invloed

van zendmasten op lange termijn. De verzoekende partijen verwijzen naar een resolutie van de Vlaamse Gemeenschap en een rapport van de UCL.

Verder voeren de verzoekende partijen aan dat de koninklijk besluiten van 29 april 2001 en 10 augustus 2005 houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz werden vernietigd door de Raad van State.

De verzoekende partijen roepen ook de standstill-verplichting in waaruit volgt dat de overheid het beschermingsniveau van het leefmilieu niet in aanzienlijke mate kan verminderen zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang. Volgens de verzoekende partijen werd ten onrechte geen gebruik gemaakt van het alternatief om de vakwerkpyloon aan De Mortel 32 in te planten.

Tot slot wijzen de verzoekende partijen erop dat de nv MOBISTAR een technisch antennedossier heeft ingediend bij het B.I.P.T. om aan de vakwerkpyloon drie UMTS-antennes te hangen, hetgeen het gevaar op straling nog groter zal maken.

2.

De verwerende partij stelt dat artikel 23 van de Grondwet geen directe werking heeft. De verwerende partij stelt verder dat zij wel degelijk heeft onderzocht of de installatie geen gevaren inhoudt voor de gezondheid van de omwonenden.

Zij heeft rekening gehouden met de inhoud van de bezwaarschriften van de verzoekende partijen, de documenten zoals overgemaakt door de aanvrager, een nota van de Minister van Binnenlandse Zaken en een verslag van prof. DELOGNE van de UCL waarin de eventuele effecten van het ASTRID-systeem op de volksgezondheid worden onderzocht.

3.

De tussenkomende partijen voeren in de eerste plaats aan dat de verzoekende partijen geen belang meer hebben bij het vijfde middel aangezien zij niet langer naast het kwestieuze perceel wonen. In ondergeschikte orde wijzen de tussenkomende partijen erop dat de schadelijke effecten van antennes voor mobiele telefonie in het voorliggende dossier irrelevant is, aangezien de bestreden beslissing geen betrekking heeft op antennes voor mobiele telefonie, maar wel op een vakwerkpyloon in het kader van het ASTRID-netwerk.

De tussenkomende partijen stellen dat de bestreden beslissing gegrond is op de internationale standaarden inzake niet-ioniserende straling, met name de richtlijnen van het ICNIRP en aanbevelingen van de WHO. Het feit dat de Koninklijke Besluiten houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven door de Raad van State werden vernietigd, is niet relevant, aangezien er in de bestreden beslissing niet werd verwezen naar deze Koninklijke Besluiten.

4.

In de wederantwoordnota repliceren de verzoekende partijen dat zij nog steeds belang hebben bij het middel aangezien de inhoud van het middel relevant is voor de hangende burgerlijke procedure bij het Hof van Beroep te Antwerpen en voor de waarde van de woning.

Beoordeling door de Raad

1.

Het vijfde middel heeft betrekking op de risico's voor de gezondheid en veiligheid van de omwonenden van de vakwerkpyloon.

De tussenkomende partijen werpen op dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het middel nu zij niet langer in de onmiddellijke omgeving wonen.

Zoals de Raad sub V.B. *“Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen”* en bij de beoordeling van het vierde middel heeft vastgesteld, verblijven de verzoekende partijen inderdaad niet meer in de naburige woning te ■■■■, maar zijn zij hiervan wel nog steeds eigenaar. De verzoekende partijen vrezen voor een waardedaling en derving van huurinkomsten ingevolge de achterliggende vakwerkpyloon. In dit opzicht is de Raad van oordeel dat de verzoekende partijen een belang hebben bij een middel waarin hinderaspecten worden aangevoerd.

De exceptie van de tussenkomende partijen kan niet aangenomen worden.

2.

De Raad stelt vast dat het bestreden besluit de gezondheids- en veiligheidsaspecten van de vakwerkpyloon als volgt heeft beoordeeld:

“ ...

- *Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen*

In de aanbeveling van 12 juli 1999 van de Raad van de Europese Unie betreffende de beperking van de blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden van 0 Hz tot 300 Hz (1999/519/EG) beveelt de Europese Unie de lidstaten aan om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid tegen blootstelling aan elektromagnetische velden te bieden. Verder vraagt de raad in deze aanbeveling maatregelen te nemen met betrekking tot bronnen of handelingen waarbij de bevolking gedurende geruime tijd aan elektromagnetische velden wordt blootgesteld.

Rekening houdende met de mogelijke gezondheidseffecten van niet ioniserende straling (advies hoge gezondheidsraad, WHO-rapport, ICNIRP) is een regelgeving voor stralingsnormen van zendantennes noodzakelijk. Als gevolg van het arrest van het grondwettelijk hof van 15 januari 2009 wordt in Vlaanderen zulk een regelgeving tot stand gebracht. Deze besluitvorming van de Vlaamse Regering vult het juridisch vacuüm omtrent de normering van elektromagnetische golven van vast opgestelde zendantennes op dat sinds het arrest van het Grondwettelijk Hof van 15 januari 2009 bestaat.

Artikel 1.1.14 van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening vereist verder dat bij de beoordeling van aanvragen tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor zendmasten rekening wordt gehouden met de impact van de aanvraag op het leefmilieu en de gezondheid.

In Vlaanderen is het wettelijk kader nog steeds de wet van 15 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen. Op die wet was ook het vernietigd KB van 10 augustus 2005 gebaseerd. Bij omzetting van dit KB in Vlaamse regelgeving is dit tevens de geldende kaderwet die algemene principes, verantwoordelijkheden en procedures regelt voor uitvoeringsbesluiten omtrent niet-ioniserende stralingen.

Met ingang van 30 juli 19993 moeten de artikel 3,4 en 5 van de wet van 12 juli 1985 aldus worden begrepen dat zij niet langer de Koning en de federale minister bevoegd voor leefmilieu, maar de gewestregeringen machtigen de daarin bedoelde maatregelen te

nemen in zoverre zij ertoe strekken het leefmilieu, met inbegrip van hun effecten op de gezondheid van de mens, te beschermen, behoudens in zoverre die bepalingen de koning machtigen productnormen vast te stellen voor toestellen die niet ioniserende stralingen, infrasonen of ultrasonen kunnen opwekken, doorzenden of ontvangen

Deze kaderwet van 12 juli 1985 is dan ook nog steeds geldig op het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

De (internationaalrechtelijke) richtlijnen die zijn opgesteld door de WHO en door ICNIRP in verband met gezondheidseffecten van elektromagnetische straling zijn het resultaat van een diepgaande analyse van de beschikbare wetenschappelijke literatuur volgens internationaal aanvaarde kwaliteitscriteria.

Deze ICNIRP-richtlijnen zijn tot stand gekomen na een gezondheidsrisico-analyse volgens een internationaal aanvaarde werkwijze voor de ontwikkeling van normering op basis van gezondheidseffecten. Op basis van deze aanpak werden drempelwaarden voor de schadelijke effecten geïdentificeerd.

Met betrekking tot het gezondheidsaspect kan, in de huidige stand (voorontwerpfase) van de regelgeving in Vlaanderen, worden verwezen naar de wetenschappelijk onderbouwde aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) die 50 keer strenger zijn dan de effectieve grens waarop enige effecten worden vastgesteld.

Als nieuwe norm (voorontwerpfase in Vlaanderen) wordt thans een cumulatieve immissienorm van 13,7 V/m (400MHz) voorgesteld. Deze norm geldt voor alle vast opgestelde zendantennes die met een frequentie tussen 10 MHz en 10 GHz uitzenden. Deze norm dient gerespecteerd te worden gedurende elke willekeurige periode van 6 minuten.

Om de maximale blootstelling verder te beperken wordt bijkomend een norm van 2V/m bij 400 Mhz per antenne, per technologie en per operator/exploitant voorgesteld. In de voorontwerpfase van de Vlaamse regelgeving wordt eveneens voorgesteld om een uitsluiting van deze extra norm per antenne te voorzien voor antenne-installaties van Belgocontrol (veiligheid van luchtvaart), Krijgsmacht, NMBS (veiligheid van treinverkeer), scheepvaart; ASTRID-netwerk voor hulp- en veiligheidsdiensten, radioamateurs, radio en TV. De reden hiervoor is o.m. de beperkte bijdrage van de bronnen tot blootstelling, het openbare belang van een aantal van deze doelgroepen (o.a. veiligheidsaspecten) en de operationele problemen die er zijn om de norm van 2V/m (bij 400Mhz) op elke plaats na te leven.

De thans voorliggende aanvraag betreft een zendmast van het Astrid-netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten. Het gaat om een netwerk dat een zeer belangrijke rol vervult bij het functioneren van hulp- en veiligheidsdiensten. De NV van publiek recht [REDACTED] is de operator van het openbare netwerk voor hulp en veiligheidsdiensten en voorziet in een telecommunicatienetwerk waarvan onder andere de lokale politie, de brandweer en tal van andere prioritaire diensten gebruik maken in het kader van hun opdrachten van algemeen belang. Als dusdanig staat de NV van publiekrecht [REDACTED] derhalve mee in voor de openbare veiligheid op het Belgische grondgebied en verstrekt zij aldus een openbare dienst in het algemeen belang.

Als gevolg van het arrest van de Raad van State van 8 december 2009 waarbij de stedenbouwkundige vergunning van 20 april 2004 werd vernietigd, is de rechtszekerheid

met betrekking tot het functioneren van het netwerk in de omgeving van Brasschaat in het gedrang gekomen.

Het algemeen beginsel inzake de continuïteit van de openbare dienst noodzaakt dat er in het licht van voormeld arrest van de raad van state opnieuw zou geoordeeld worden over de aanvraag die werd ingediend voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de betrokken zendmast.

In Brasschaat, meer bepaald [REDACTED], wordt de kwestieuze mast bezet door één Astrid-basisstation waarvan het signaal ruim onder de vooropgestelde cumulatieve immissienorm van 13,7 V/m ligt. De frequenties waarop Astrid uitzendt liggen tussen de 380-385 MHz en 395MHz-400MHz. Het bouwvergunningsdossier van de site in Brasschaat bevat een BIPT-dossier met een gedetailleerde berekening die het voorgaande staft.

In het licht van de hogere vermelde internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke en regionale (ontwerp) bepalingen, is er dan ook geen fundamenteel bezwaar dat de aangevraagde stedenbouwkundige vergunning afgeleverd wordt, mede rekening gehouden met het beginsel van de continuïteit van de openbare dienst alsook met de beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het rechtzekerheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De aanvrager, NV [REDACTED], onderzocht een alternatieve locatie met name gelegen te [REDACTED]. Aangezien op de huidige locatie reeds een mast aanwezig was en de gemeente niet meer akkoord ging met het alternatieve adres werd hiervan afgezien. Verdere locaties werden niet meer onderzocht omdat de huidige keuze, [REDACTED], het vervangen van een bestaande mast inhield en een betere beschutte locatie was omwille van de hoge bomen en aanwezige puntinfrastructuur.

...

De Raad leidt uit deze motivering af dat de verwerende partij, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, een onderzoek heeft gevoerd naar de mogelijke risico's van de vakwerkpyloon voor het leefmilieu en de gezondheid van de omwonenden.

3.

De verzoekende partijen voeren aan dat de Koninklijke Besluiten van 29 april 2001 en 10 augustus 2005 houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz werden vernietigd door de Raad van State zodat hiermee geen rekening mee mocht worden gehouden. De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing niet verwijst en ook niet is gebaseerd op de vermelde vernietigde Koninklijke Besluiten, zodat het middel wat dit betreft, feitelijke grondslag mist.

In zoverre de verzoekende partijen verwijzen naar studies met betrekking tot de gevaren van GSM-zendmasten dient de Raad op te merken dat de vergunningsaanvraag en de bestreden beslissing betrekking hebben op het ASTRID-netwerk, hetgeen hiermee niet zonder kan worden gelijkgesteld. Ook de rechtspraak inzake GSM-zendmasten kan niet analoog worden toegepast op de bestreden beslissing.

4.

De verzoekende partijen laten bovendien na om de risico's van de vakwerkpyloon te omschrijven en te staven. De verzoekende partijen verwijzen in het middel weliswaar naar het bestaan van

een rapport van de UCL, zonder de Raad hiervan evenwel een afschrift te bezorgen. De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen niet aantonen dat het voorzorgsbeginsel geschonden werd.

Het middel is ongegrond.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het beroep wordt ontvankelijk doch ongegrond verklaard.
2. De kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, komen ten laste van de verzoekende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 5 november 2013, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,

met bijstand van

Hildegard PETTENS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Hildegard PETTENS

Filip VAN ACKER